

'S-GRAVENHAGE, 6 October 1954

Ref. No. 10327

AAN: MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 105.238

MP, wnd MP, Z,
DBI./AZ/PL

DV/B

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: D J A K A R T A

Datum van afzending: 6.10.54

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 6.10.54

G E H E I M

Er zijn verschillende aanwijzingen, dat de politie er alles op zet, de twaalf getuigen à charge in de Schmidt affaire (waaronder zeven Nederlandse arrestanten), die blijkens door hun schriftelijke en mondelinge verklaringen voornemens zouden zijn geweest hun onder dwang afgelegde getuigenissen te herroepen, door middel van intimidatie tot andere gedachten te brengen.

Betrokkenen worden bedreigd met opzending voor onbepaalde tijd naar Musakembangan, te zullen worden neergeschoten "op de vlucht", met ontvoering en met represailles tegen hun hier te lande verblijvende gezinsleden.

Enkele getuigen hebben mij dan ook reeds langs clandestiene weg doen weten, dat zij ten zeerste beducht zijn voor de gevolgen van hun aanvankelijk voorgenomen herroepingen. Gevreesd moet worden, dat ook de overige getuigen op het beslissende ogenblik voor de dreigementen van de politie zullen zwichten.

Er is de verdediging uiteraard zeer veel aan gelegen, dat de hierbedoelde getuigen tijdens de zitting tegenover de rechter hun in het vooronderzoek afgelegde verklaringen zullen herroepen en daarbij melding maken van de door de politie op hen toegepaste methoden.

Dit doel lijkt mij onder de gegeven omstandigheden nog slechts bereikbaar door middel van een zo intensief mogelijke publicatie van Nederlandse zijde, waarbij de intimidatie, waaraan de Indonesische politie zich tegenover de getuigen schuldig maakte, duidelijk aan de kaak wordt gesteld.

Plaatsing van het een en ander in het centrum van de publieke aandacht zou naar mijn stellige verwachting niet slechts de betrokken getuigen de overtuiging schenken, dat zij niet van alles en ieder verlaten zijn, hetgeen hen er wellicht toe zal brengen voor de waarheid uit te komen op de aanstaande rechtszitting, doch lijkt mij tevens nog de enige mogelijkheid tot het voorkomen van verdere excessen van de zijde der Indonesische politie.

Naar Bouman mij mededeelde, acht ook rechter Liem publicatie van Nederlandse zijde de enige mogelijkheid ter vermindering van een in het proces Schmidt betrokken personen. Bouman acht het voorts niet uitgesloten, dat door een dergelijke stap onzerzijds de Procureur Generaal in het geweer zal komen.

Nu binnen enkele weken de betrokken getuigen voor de rechter zullen moeten verschijnen, ware met deze eventuele publicatie niet langer te wachten.

Waar ondanks alle gedane toezeggingen onze nota van 14 Juli

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladdpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

- 2 -

CODETELEGRAM

aan Luar Negeri nog steeds onbeantwoord is gebleven, schijnt mij de in het voorgaande bepleite publiciteit daarnevens voor de Nederlandse Regering de enige nog resterende mogelijkheid om duidelijk te maken, dat zij de willekeur, waaraan een aantal van haar onderdanen hier te lande blijkt bloot te staan, niet langer kan accepteren.

Deze publicatie zou kunnen geschieden in de vorm van een opnieuw tot Luar Negeri te richten nota, welke met weglating van complimenten en slot als volgt zou kunnen luiden:

"Bij haar nota van 14 Juli heeft de Nederlandse Regering onder de aandacht van de Regering van Indonesie gebracht, dat volgens haar ter beschikking staande informaties ernstige en in die nota nader omschreven mishandelingen van een aantal gearresteerde Nederlanders heeft plaats gehad, naar aanleiding waarvan de Nederlandse Regering in genoemde nota met klem heeft geprotesteerd en onder meer heeft aangedrongen op een spoedig en grondig onderzoek, terzake.

Ondanks de ernst en het spoedeisende karakter van het in bovenbedoelde nota behandelde onderwerp, heeft de Nederlandse Regering tot haar leedwezen moeten constateren, dat tot heden generlei reactie op haar démarche is gevolgd, terwijl evenmin vervanging van de met het vooronderzoek en de bewaring der arrestanten belaste autoriteiten blijkt te hebben plaats gehad.

De Nederlandse Regering rekent het zich tot haar plicht aan de Regering van Indonesie mede te delen, dat het haar, thans eveneens bekend is, dat een aantal van de gearresteerden, voor zover zij tevens als getuigen zullen optreden in de rechtszaak tegen de Nederlander Schmidt, bedreigd zijn met ernstige represailles, zoals opzending voor onbepaalde tijd naar Musakembangan, ontvoering, en maatregelen tegen hun familieleden, wanneer zij bij het onderzoek ter terechtzitting in hun verklaringen af zouden wijken van hun in het vooronderzoek afgelegde verklaringen.

De Nederlandse Regering volgt deze ontwikkeling van zaken met bezorgdheid en tekent hier andermaal protest tegen aan. Zij meent onder deze omstandigheden van de Regering van Indonesie te mogen vorderen, dat haar op korte termijn de verzekering worde verstrekt dat Nederlandse arrestanten, getuigen, die tijdens het onderzoek ter rechtszitting verklaringen afleggen, welke afwijken van hetgeen zij tijdens het vooronderzoek hebben verklaard, niet na afloop van de terechtzitting zullen worden teruggebracht in de macht van de daadwerkelijk met het vooronderzoek belaste ambtenaren."

Gaarne zag ik mij gemachtigd tot indiening van een nota als hierbedoeld over te gaan, waarbij dan mondeling publicatie van deze nota wordt aangekondigd.

VAN BYLANDT 473.

AS.

Ter bevellinging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:--

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.